

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20—

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 38.

Podružnice:

Maribor, Baravska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta

Račun pri poštn. čerkov
zavodu šte. 11.842.

Ljubljana, 10. oktobra.

V Beogradu je že tako. Kadar je v ospredju kakšno politično vprašanje izven vsakdanje enoličnosti, se zgrinjajo z vseh strani avguri in fabricirajo vesti, da je veselje. Ena je bolj verjetna od druge! Tako je bilo zadnje dneve, zlasti danes, tudi pri nas. Včasih so naši listi neprestano pisali o Proticu, kako dela novo vladno med Rimskimi toplicami in Beogradom. Protic je razočaral tudi bolj skromne nade. Sedaj naj reši nasprotnike demokratske stranke — demokrat Davidovič. Toliko vedo povedati o njem! Če si vzameš liste v roke, se ti zdi, da bereš sama glasila prenovljene Davidovičeve demokratske stranke. «Slovenec», «Jugoslavija» in «Slovenski Narod» pišejo o sporih, sporazumih in poskusih kakor da bi res kaj vedeli o njih. «Informirani krogi pravijo, da je kompromis med Davidovičem in Pribeževićem izključen.» Tako proročuje danes «Slovenski Narod».

Ze sedaj lahko trdimo, da je vsa gopeoda, ki je upala na razkol v demokratski stranki, stavila na napačno karto v Beogradu in v Ljubljani. Potek današnjega zbora demokratske stranke v Beogradu je nedvomno prikazal trdno voljo, ohraniti enotnost in edinstvo stranke. Vsi govorniki, pa naj so bili od Davidovičeve ali Pribeževičeve smeri, so se z vsjo odločnostjo izrekli proti reviziji vidovdanske ustave ter za nadaljevanje politične smeri, ki ji daje podlago demokratsko-radikalna koalicija. Da je treba pospeševati hrvatsko vprašanje, o tem so bili vsi edini, razlike so le glede taktike. Kako priti do zaželenega uspeha. Posl. Sumenković, ki je bil sam na zagrebškem kongresu, je mnenja, da treba podati Hrvatom roke, pa bo šlo tudi z vidovdanske ustave, delegat dr. Prvislav Grisogono pa je dejal, da bi realizacija resolucije zagrebškega kongresa ne prinesla drugega kot Protic in klerikalce. Revizija ustave pa bi vrgla državo v kaos, kar bi bilo istovetno z rušenjem države.

Predmet živahne debate je bil zagrebški kongres, katerega niti oni ne odobrujejo, ki so se ga udeležili. Posl. Angjelinović je n. pr. priznal, da je imel zagrebški kongres pred očmi razcep demokratske stranke. Ljubi Davidoviču se je splošno priznavala dobra volja, da se je udeležil kongresa z namenom, koristiti državi in stranki. Najboljša volja pa je zgrešila svoj cilj, ker je efekt zagrebškega kongresa tak, da ga stranka ne more odobravati. «Slobodna Tribuna» in drugo časopisje, ki je v rokah aranziranih zagrebškega shoda, najboljše dokazuje njih neiskrenost.

Poročilo o zboru demokratske stranke pove, da je vladalo na zborovanju prijateljsko razpoloženje ter da je bil že na začetku zborovanja enodušno sprejet predlog, da se bo manjšina v vsakem slučaju brezpogojno podvrgla sklepu večine. Cela vrsta najvplivnejših delegatov je na delu, da se najde za vse sprejemljiva kompromisna formula. K tej soluciji hočejo tudi slovenski demokrati pomagati po svojih najboljših močeh.

Nič revizije in nepotrebnega izgubljanja v državnopravne spore v sedanjem času, ko imamo drugih potreb dovolj. Obča smer dosedanje taktike se odobrava, v vodstvu stranke so spremembe nepotrebne. Tako je mnenje vseh demokratskih organizacij in to mnenje mora prodrati tudi kot rezultat beograjskega zbora stranke. Nasprotiki demokracije, pristaši razkola in oslavljenja, ter pomagači valutnih špekulantov in izvoznikarjev so za padec sedanje vlade in za veliki kaos, v katerem bi oni prišli na svoj račun, vse drugo pa naj vrag vzame. V to svrhu naj s strategično diverzijo k Jugoslovanstvu pomaga tudi še Radić.

Odločitev v demokratski stranki je že padla. Kakor smo vedeli: V veliki blamaži in zadregu vseh odkritih in prikritih naših sovražnikov.

Razdor med zemljoradniki

Beograd, 10. oktobra. (Izv.) «Tribuna» poroča, da je prišlo v zemljoradniški klub do razkola, ker hoče Joca Jovanović stopiti v vladno. Drugi listi poročajo, da je nastal resen spor med poslanci zemljoradniške stranke in med Komandirjem, glavnim tajnikom stranke in urednikom njenega organa. Ta razpor bo gotovo dovedel do razkola. Dne 28. oktobra se bo vršil zemljoradniški kongres v Banjaluki, toda druga struja zemljoradnikov bo imela svoj kongres v Beogradu.

Demokratska stranka ostane enofna

UGODEN VTIS PRVEGA DNE.

Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Na današnji seji glavnega odbora se je že pokazalo, da ne bo tako težko razčistiti položaja, kakor to trdijo opozicijski listi. Iz vseh krajev države so prišli pristaši stranke in na zborovanju se je pokazalo, da ni nobene možnosti, da bi se demokratska stranka izjavila za revizionistično politiko ali da bi zapustila dosedanje podlago svoje politične smeri, to je vidovdanske ustave. Ni dvoma, da se bo večina odločila postaviti na to stališče. S tem pa so že padle kombinacije in spekulacije tistih, ki so mislili, da bodo spravili demokratsko stranko v notranjo borbo ter hoteli s tem povzročiti njen razpad. Tudi glede hrvatskega vprašanja se je pokazalo, da med člani glavnega odbora ne obstajajo načelne razlike v tem oziru. Da je treba nezadovoljni del hrvatskega naroda z vsemi sredstvi pridobiti za pozitivno sodelovanje z državo in da treba poiskati možnosti ter ustvariti pogoje za odpravo nezadovoljnosti v delu hrvatskega in slovenskega naroda, o tem v glavnem

odboru ni nobenih nesoglasij, to so naglašali vsi govorniki.

Majane razlike v mišljenju obstojajo le glede presojanja taktike in v pogledu udeležbe strankinih voditeljev na zagrebškem kongresu. Nihče ne dvomi, da je odšel Davidovič v Zagreb iz najboljših namenov, namreč da bi koristil državi in stranki. Vendar pa je večina govornikov jasno poudarjala, da tu ne gre za presojo dobre volje, ampak za uvrednotenje efekta, katerega je imelo dejstvo, da se je Davidovič udeležil kongresa. Ta efekt ne odgovarja dobri volji demokratskih voditeljev, ki so šli v Zagreb.

Debata se je pričela z veliko resnostjo, toda v povsem prijateljskem razpoloženju z obeh strani. Iz vseh izjav se je videlo, da je vsem udeležencem seje v prvi vrsti na tem, da se ohrani edinstvo stranke. Razprava se jutri dopoldne nadaljuje. Z napetostjo se pričakuje govor Pribeževića in Davidoviča. Seja se je končala ob 7. zvečer. Razpravljanje bo končano jutrišnjem.

Živahna razprava na demokratskem zboru

VSI GOVORNIKI PROTI REVIZIJI USTAVE.

Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Ob 10. uri dopoldne je bilo zbranih v klubovih prostorih toliko poslancev in delegatov demokratske stranke, da se je moralo vršiti zborovanje v skupščinski dvorani. Zborovanje je otvoril podpredsednik stranke, minister za vere dr. Krstelj s kratkim govorom, v katerem je najprej sporočil, da je Ljuba Davidovič vsled spora, ki je nastal zaradi zagrebškega kongresa, odložil predsedstvo stranke. Sporazumno z g. Davidovičem je sklical zato sejo poslancev in glavnega odbora, akoprav to ne odgovarja strankinemu statutu. Predlaga, naj poslanca Čubrovich in Budisavljevič pregledata pooblastila, kar je bilo sprejeto.

Ob trideseti na 11. uro je naznanil Čubrovich, da so odobrena pooblastila delegatov iz 28 okrožij, zavrnjeni pa pooblastila delegata Acimoviča iz Beograda in Petkoviča iz topliškega okrožja, ker tamkaj še ni izvedena okrožna organizacija. Na predlog dr. Krstelja je bilo dovoljeno, da prisostvujejo zborovanju tudi številni navzoči odlični predstavniki stranke, ki niso delegati. Dr. Krstelj je nato izjavil, da sta na dnevnem redu dve točki: nesporazum v glavnem odboru in kongres stranke. Navajal je razloge, kako je nastal nesporazum zaradi odhoda predsednika in nekaterih poslancev na zagrebški kongres in pojasnil stališče obeh struj. Spor je prešel tudi na zunanje organizacije. Boj pa še po jema in prihajajo zlasti iz Srbije resolucije, ki zahtevajo ohranitev edinstva. Pozivlja vse, naj ohranijo v razpravi mirno kri in se držijo stvarnosti. V prvi vrsti je treba odločiti, ali stranka vztraja na Vidovdanski ustavi ali pa je za revizijo.

Posl. Vidanović je pred prehodom v debato predlagal, naj se ugotovi, da bo za vse merodajen sklep večine, ki se mu mora manjšina pokoriti. (Klic: Gotovo!) Predlog je bil sprejet.

Ob pol 1. uri je bilo dopoldnansko zborovanje, katerega se je udeležilo 32 članov glavnega odbora, 70 članov poslanskega kluba in večje število gostov, prekinjeno.

Seja se je ob 4. uri popoldne nadaljevala. Prvi je govoril poslanec Sumenković, ki je poudaril, da je naš parlamentarni položaj abnormalen, ker obstoja danes samo ena mogoča kombinacija. Sedaj imamo priliko, da izvedemo revizijo našega dosedanjega notranjega političnega dela. Meni, da je treba ponuditi Hrvatom bratsko roko na temelju vidovdanske ustave. Spominja se dalje zagrebškega kongresa in pravi, da se Davidovičev korak ne sme vzeti kot strankarsko-političen korak, ampak kot nacionalno-kulturne. Demokrat. odbor na Hrvatskem je ugotovil, da je zagrebški kongres demokratski stvari škodoval in da je bil naperjen proti demokratom. Govornik poskuša overiti odtok, ki je bil naperjen proti Davidoviču, češ da je šel na zagrebški kongres. Prva je država, potem je narod, potem stranka, šele zadnje je organizacija.

Za Sumenkovičem je govoril dr. Prvislav Grisogono iz Dalmacije, ki je v začetku svojega govora naglasil, da bo govoril kot Hrvat in imenu velike orga-

nizacije samih Hrvatov demokratov. Rekel je, da je treba najprej ugotoviti, kakšen efekt je imel zagrebški kongres za demokratsko stranko, in dalje, ali je treba izpremeniti dosedanje politiko, izpremeniti ustavo, ali ne. Revizija naše dosedanje politike bi gotovo značila ubiti v narodu zavest in vero do stalnosti države ter napraviti v državi kaos. (Odobranje). Dr. Smolaka je vedno zahteval, naj se plemena sporazumejo, kar zahtevamo tudi mi. Toda dr. Smolaka je zahteval revizijo temelja naše države. Tako stališče zahteva rušenje države. Govornik izjavlja, da bi se protivil reviziji ustave tudi tedaj, če bi se imeli izvršiti sami demokrati. Opozarja na veliki demokratski shod v Sinju, kjer je okoli 2000 Hrvatov glasovalo za demokratsko stranko in obsodilo zagrebški kongres. Z ozirom na izvajanja Sumenkoviča pravi, da bi obstajalo hrvatsko vprašanje tudi še tedaj, če bi se izvršilo vse tisto, kar zahteva Sumenković za Hrvate. Spominja na pisavo glasila zagrebškega kongresa, ki se srdito zaganja v demokratsko stranko, in pravi, da je kulturno nacionalno delo za zblizanje sicer potrebno, da pa je gotovo, da zagrebški kongres ni imel taknega, ampak popolnoma strankarski značaja. Jasno je, da akcija zagrebškega kongresa ni bila naperjena samo proti demokratski stranki. Koncem svojega govora je apeliral govornik na vse udeležence, naj delajo na to, da se stranka ne bo cepila, ker ima veliko nalogo v državi in jo more rešiti samo v edinstvu. Vsi člani naj se izjavijo proti reviziji ustave in proti kolaboracionizmu z elementi, ki so in bodo vedno delali proti državnemu in narodnemu edinstvu. Treba je uvesti našo ustavo v življenje in to v imenu enakopravnosti in enakosti. (Odobranje). Grisogono je govoril zelo tem peramentno in s sijajno dikcijo, tako da je napravil njegov govor silen vtis. Ploskanje po njegovem govoru kar ni hotelo pomehati.

Za njim je govoril poslanec Anastasičević, ki je predlagal, naj govorita tudi Davidovič in Pribežević, nakar je odvrnil Davidovič na kratko, da je šel v Zagreb zato, ker je mislil, da bo mogel tam koristiti državi. Nato je posl. dr. Angjelinović hvalil kongres, češ da je zbudil vero v našo državo, in odobral korak Davidoviča in Veljkoviča, ki sta se ga udeležila, vendar pa je priznal, da so organizatorji tega kongresa končno vendar le imeli pred očmi razcep demokratske stranke. Davidovič in njegovi tovariši pa so to tendenco pobili. Dobro je bilo, da so tudi Srbijanci enkrat prišli v Zagreb. Dalje pravi, da on ni za sporazum s Hrvatskim blokom, da pa smatra za potrebno, da pride naša stranka razpoloženju na Hrvatskem nasproti.

Dr. Ivan Novak iz Čakovca obznanjuje, da nekaterim Hrvatom več velja mišljenje dosedanjih nasprotnikov, kakor mišljenje onih, ki so v njihujših časih se znali odtrgati demagogiji in se jeje uprjeti. Sedaj ne odobravajo zagrebškega kongresa niti oni, ki so se ga iz naših vrst udeležili.

Potem se je Zivota Lazarevič, delegat beograjskega okrožja, s ostrimi beseda-

Turki sprejemajo zavezniške predloge

V LONDONU IN PARIZU Z GOTOVOSTJO RAČUNAJO NA SPORAZUM V MUDANIJU.

London, 10. oktobra. (Izv.) Na podlagi zadnjih vesti iz Carigrada prevladuje v angleških krogih danes splošen optimizem, ker se da iz poročil razbrati, da so Turki na konferenci v Mudaniji opustili svojo intransigenco in so vsaj v glavnih točkah pripravljeni sprejeti predloge, ki so jih zavezniški določili v soboto v Parizu. Tudi iz Aten poročajo, da se grška vlada zaveda svojega prekarnega položaja in da se ne bo upirala izvršitvi zavezniških zahtev.

V Londonu pričakuje poročila o doseženem sporazumu v Mudaniji že za jutri.

Pariz, 10. oktobra. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih prevladuje mnenje, da je sporazum v Mudaniji na videku. Ni izključeno, da je trenutno končni protokol že podpisan. Današnji optimizem na Quay d'Orsayu se utemeljuje s tem, da turški zastopniki niso nasprotovali bistveno nobenemu novemu predlogu zavezniškov in so prosili le v celoti vrsti točk pojasnil, da morejo poročati svoji vladi.

Na Quay d'Orsayu naglašajo danes zvečer, da nota zavezniškov ni bila nikak ultimatum. Zavezniški so se 7. oktobra v glavnih točkah sporazumeli. Italija opravičuje svoj korak v dodekaneškem vprašanju s tem, da se je položaj z dodat-

nimi pogoji v sevreski pogodbi izčistil, in se je izjavila solidarno z londonsko pogodbo. Po nazoru italijanske vlade bo treba dodekaneško vprašanje rešiti direktno med Italijo in Turčijo brez sodelovanja Grške.

Zavezniški so pozvali Kemal-pašo, naj se osebno udeleži konference v Mudaniji da tako pospeši sporazum.

Bospor zopet odprt.

Carigrad, 10. oktobra. (Izv.) Vožnja skozi Bospor, ki je bila na povelje angleškega admirala vsled vpada kemalistov zatvorjena, je od danes zjutraj zopet dovoljena.

Bolgarske zahteve glede Tracije. Sofija, 10. oktobra. (Izv.) Bolgarska brzojavna agentura poroča: Notranji minister Daskalov, ki vodi v odsotnosti ministrskega predsednika Stamboliškega državne posle, je izjavil, da želi Bolgarska avtonomijo Tracije pod zaščito Zvezne narodov in povratek beguncev v avtonomno državo. Dalje zahteva nevtralizacijo reke Marice od Odrina do izliva in demilitarizacijo cele Tracije. Poleg tega si ohranja Bolgarska prosto pot za trgovino preko Dedeagača. Zahteve ne nasprotujejo neuvilskim mirovnim pogojem.

Sestanek Beneša in Schanzerja v Benetkah

NA RAZPRAVI SO BILA V PRVI VRSTI GOSPODARSKO-POLITIČNA VPRVAŠANJA.

Benetke, 10. oktobra. (Izv.) Zunanja ministra dr. Beneš in Schanzer sta imela včeraj tri sestanke. Dveh, dopoldnanskih od 10 — 12 in popoldnanskih od 15 — 17, so se udeležili tudi njuni spremljevalci, po kosilu pa sta se razgovarjala približno eno uro oba ministra brez prič. Popoldne je priredil Schanzer Čehom banket, ki se ga je udeležil tudi beneški župan, zvečer pa se je revanžiral Beneš s svečano večerjo v hotelu Danieli. Schanzer se je že ponoči odpeljal v Milan, kjer bo počakal kralja in kraljico, ki ju bo spremlil v Belgijo, dr. Beneš pa ostane še par dni v Benetkah.

O posvetovanjih je bil izdan nastopni uradni komunikat:

Nova češka vlada

Praga, 10. oktobra. (Izv.) Novo imenovani ministri pod predsedstvom dr. Švehle so prevzeli včeraj svoje resorte. Dr. Rašín je imel ob nastopu daljši nagovor, v katerem je poudarjal, da se vrača zopet v politično življenje z istimi skrbmi in težnjami zaradi konsolidacije češke krone kot jih je imel takrat, ko je bil prvič finančni minister. Priporočal je delo in štedljivost in zahteval na eni strani od uradništva strogega dela, obljubil pa na drugi strani, da ga bo branil pred krivicami.

UPRAVNA RAZDELITEV JULIJSKE KRAJINE.

Rim, 10. oktobra. (Izv.) Snoči se je vršila interministerijalna konferenca pod predsedstvom De Facte. Udeležil se je tudi senator Salva. Na tej konferenci so se uveljavili ukrepi za ureditev politično-upravnih vprašanj za nove pokrajine. Za 31. decembra je predvideno ukinitje osrednjega urada za nove pokrajine, za katere se bodo ravnotako določile province s prefekti kakor v ostali Italiji.

ZANELLA PRI PAŠIČU.

Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Danes je sprejel g. Pašić predsednika reške vlade g. Zanello. Včeraj popoldne je bil Pašić sprejet pri kralju.

STAMBOLIJSKI V PRAGI.

Praga, 10. oktobra. (Izv.) Bolgarski ministrski predsednik Stambolijski je prispeal na svojem povratku iz Zeneve danes ponoči semkaj. Jutri odpotuje dalje.

mi obrnil proti onim, ki so se kongresa udeležili in je zahteval, da se korak Davidoviča obsodi. Celokupna tendenca kongresa je šla za revizijo ustave in za razcepom demokratske stranke.

Predsednik zaključil sejo ob sedmih. Naslednja bo jutri ob devetih dopoldne. V sklepnem govoru predsednik ugotovi, da se je večina govornikov izrazila proti izpremembi dosedanje politike stranke. Izgleda, da se bo spor rešil s kompromisnim rezultatom, na katerega deluje struja iz Srbije, za katerega pa energično nastopajo tudi slovenski člani

RADIKALCI PROTI REVIZIJI USTAVE.

Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Danes jutri pričakujejo v Beogradu prihoda radikalnih poslancev. V radikalnih krogih se govori, da se bosta klub in glavni odbor izjavila proti reviziji ustave. O razkolu stranke ne more biti govora.

RAVNIHARJEVCI-RADIKALCI?!

Beograd, 10. oktobra. (Izv.) «Vremes» je objavil dopis očitno inspiriran iz Ljubljane, v katerem se poroča, da je razcep v slovenskem delu demokratske stranke gotova stvar. Stari da so po tegnili s seboj mnogo pristašev in so pridobili še znaten prirastek od drugih strank. Ta nova grupacija bi mogla tvoriti slovensko radikalno stranko, ker pridobiva ta ideja v Sloveniji vedno več pristašev!

URADNIŠKA PRAGMATIKA.

Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Zakonodajni odbor je danes nadaljeval razpravo o službeni pragmatiki. Razpravljajo se je o 9. poglavju tega zakona. Členi 130 — 140, ki govore o penziji, so bili le s neznatnimi spremembami vsi sprejeti. Prihodnja seja bo jutri.

PRVA SEJA DRŽAVNEGA SVETA.

Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Danes dopoldne je bila prva seja državnega sveta, kateri je načeloval predsednik Milutin Marković. Na njej se je najprej določil čin državnih svetnikov. Na jutrajšnji seji bodo vsi državni svetniki prisegli, potem pa bodo izvolili potrebne sekcije. Podpredsednik državnega sveta še ni prišel v Beograd.

POMOČNIK ZA PREHRANO.

Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Pomočnik ministra za socialno politiko Janko Jovan je danes nastopil svoje mesto. V njegovo pristojnost bo spadalo predvsem vprašanje prehrane.

DOPUSTI UČITELJEM-ČEBELARJEM.

Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Prosvetno ministrstvo je odobrilo učiteljem, ki se hočejo udeležiti letošnjega zborovanja čebelarskega društva petdnevni dopust, če so člani tega društva.

S. K. Primorje. Priljudna seja poslovnega odbora se vrši v petek 13. t. m. **S. K. Jadran v Ljubljani** sklicuje se stanek nogometne sekcije v četrtek 12. t. m. ob 20. uri pri "Sodčku".

Meislova nogometna pravila so došla. Interesente jih dobe med uradnimi urami v sobi Sportne zveze za 30 K. Ker jih je le piščo število, sezajte urno po njih!

Glasbena Matica v Ljubljani priredi v ponedeljek dne 16. oktobra v veliki koncertni dvorani hotela Union svoj prvi koncert v letošnji zimski sezoni. Na tem koncertu bo izvajal celotni pevski zbor Glasbene Matice 18 mešanih zborov, to je po večini one zmore, s katerimi je žel največje uspehe, da, prave triumfe na svoji koncertni turneji po Jugoslaviji. Poleg tega nastopi na tem koncertu prav gotovo n-jodličnejši in najprijetnejši slovenski pevec g. Julij Betetto, katerega spremlja gospa Da-

S. K. Primorje. Priljudna seja poslovnega odbora se vrši v petek 13. t. m. **S. K. Jadran v Ljubljani** sklicuje se stanek nogometne sekcije v četrtek 12. t. m. ob 20. uri pri "Sodčku".

Meislova nogometna pravila so došla. Interesente jih dobe med uradnimi urami v sobi Sportne zveze za 30 K. Ker jih je le piščo število, sezajte urno po njih!

* **Kralj za državne uradnike.** Kakor nam poročajo iz Beograda, je kralj Aleksander v soboto popoldne sprejel v avdijenci prof. Milana Andonovića, predsednika Saveza državnih uradnikov in uslužbencev. Kakor znano, je kralj vrhovni profesor tega saveza; zato se je zaščitnik tega saveza; zato se je prejet obrnil od njega s prošnjo, da s svojim visokim vplivom pripomore, da se uradniški zakon čim prej reši. Kralj je izjavil, da mu je znano bedno stanje, v katerem se nahaja uradništvo za naglim zakonom pomaga iz teže situacije. Kralj je obljubil svojo pomoč.

* **Pogreb velikega četaškega vojvode Majorja Voje Tankosića,** organizatorja sarajevskega atentata in enega najzaslužnejših borcev za osloboditev našega troimenega naroda, se je razvil v nedeljo v Beogradu v veliko nacionalno manifestacijo. Malone ves Beograd je bil na nogah, da izkaže zadnjo čast manom leta 1915. junaka smrti poginulega junaka, čegar zemske ostanke so njegova mati in njegovi četaši, ki so bili strah in trepet Avstrijcev in Madžarov, prepeljali iz Trstenice v Beograd. Sprevedla, ki se je formalno poldrugo uro, se je udeležila beograjska posadka z godbo, četaši s črno zastavo, dobrovoljci z zastavo, invalidi, skupina nacionalistov, zastopniki vlade in oblasti in ogromna množica ljudstva. Lafeti s krsto je vozilo šest konj. Ob lafeti so tvorili častno spremstvo Tankosićev četaši še iz leta 1912, na krsti pa sta ležala pokojnikova sablja in četaški kalpak. V saborni cerkvi je imel biskup Varnava govor, v katerem je proslavljal delo in zasluge pokojnika za splošno nacionalno stvar, major Borishavić pa se je s tribune na Terazijah spominjal Tankosićevih zaslug za sarajevski atentat, ki je bil prvi korak k osloboditvi. Tudi pred vojvodovo hišo v Kralja Milana ulici se je oprostilo od pokojnika več gozornikov. Pred poslopjem nove univerzitetne biblioteke je vojaška godba zasvirala Tankosićevo priljubljeno četaško himno »Spremite se, sprejmite četašice, silna če borba da bidne, ob grobu pa sta se poslovila od idealnega borca še vojvoda Kosta Pečaneč in prota Nikola Božić. Častni stražar je končal tužno svečanost. Prestolnica Jugoslavije je sprejela po sedmih letih s tem za večne čase enega najzaslužnejših narodnih borcev.

* **Povodno druge obletnice koroškega plebiscita** je priredil »Gospodarski Zvon« v Ljubljani sinoči v veliki dvorani »Uniona« manifestacijski shod, ki se ga je udeležilo vse kar v Ljubljani resnično nacionalno čuti. Otvoril je shod z lepim govorom gosp. dr. Oblak, za njim je pa govoril znani koroški bojevnik gosp. dr. Arneji, ki je žel za svoja temperamentna izjavljana burno in vesplošno odobravanje. Z enako enodušnim odobravanjem je bil sprejet govor gosp. dr. Puca, ki je pozdravil shod v imenu demokratske stranke in združil z 10. oktobrom tudi nesrečni Rapallo. Dr. Rožman je govoril o akciji koroških Slovencev povodom obletnice plebiscita, ki gre za tem, da se z ljudsko izobrazbo povzdigne narodno zavednost koroških Slovencev. Vojvoda Ristić je pozdravil, navdušeno pozdravljen, zborovalci v imenu »Narodne odbrane« in priporočil koroškim bratom samo eno: ostati zvesti svojemu materinskemu jeziku, svojim običajem in — potpeti, kakor so potrpežljivi. Tudi gospa Čučkova je žela za svoja rodoljubna izjavljana splošno odobravanje, pravo navdušenje je pa izjavila izjava dr. Oblaka na koncu zborovanja, da ima iz Koroške poročila, da se od plebiscita niti eden koroških Slovencev ni iznevil svojemu narodu! Zborovalci so se po tej veseli konstataciji zadovoljni razšli.

* **Novi župan v Ljutomeru.** Mesto odstopivšega dosedanjega župana v Ljutomeru Viktorja Kukovca, je bil soglasno izvoljen za župana Ludovik Bavnik, dolgoletni načelnik posojilnice.

* **Izpremembe v poštni službi.** Imenovani sta za voditeljice urada poštarica Mihaela Horvat pri pošti Šoštanj in poštarica Zora Borštnar pri pošti Litija. — Podeljena je odpravnika služba pri pošti Stari trg pri Črnomlju poštni odpravnik Joži Bižal, pri pošti Ponikva poštne pomočnici Mariji Praunseis in pri pošti Vuzenica poštne odpravni Mariji Kričej. — Premeščeni so: kontrolor Josip Mogolič od pošte Ljubljana 1 k čerkovnemu zavodu v Ljubljani, upravnik Marija Urbančič od pošte Škofelja pri Mokronogu k pošti Vinica pri Črnomlju in Marija Pristavec od pošte Sv. Peter pod Sv. gorami k pošti Podplatek, poštarica Matilda Ferenčak od pošte Ribnica na Pohorju k pošti Zelenik, poštar Alojz Knez od pošte Subotica 2 k pošti Ljubljana 2, poštarica Stana Rapotec od pošte Kamnik k pošti Maribor 1, Vilma Kovarčič od pošte Radovljica k pošti Konjice, Roza Ortan od pošte Ljubljana 1 k pošti Maribor 1, Lea Novak od pošte Maribor 1 k pošti Celje in Pavla Zajc od pošte Podplatek k pošti Celje, sluga Ivan Horžen od pošte Krško k pošti Zagreb 2. — Odvezan je službene pogodbe poštne odpravnik Anton Brodskneider pri pošti Šent. Janž. — Poštne službi so se odpovedali: postar. Ant. Gerč ko pri direkciji pošte in telegrafa v Lin-

bljani, privremene poštarice Frančiška Zorec pri pošti Ljubljana 1, Ladislava Cvirn pri pošti Kranj in Milica Kranje pri pošti Maribor 1. — Iz državne službe so odpušteni: poštarica Frančiška Černej pri pošti Zidani most, sluga Miha Godler pri pošti Petrovče, poštar Nikola Petrovič v območju direkcije pošte in telegrafa Beograd, poštna pomočnica Marija Beros v območju direkcije pošte in telegrafa Zagreb, privremeni poštar Milan Popović in pismonoša Marko Petričević v območju direkcije pošte in telegrafa Cetinje, stalni pomožni sluga Feliks Oblak in začasni pomožni sluga Ivan Vrhovec v območju direkcije pošte in telegrafa Novi Sad. Zastopno so upokojeni: poštarice Zlata Jurinčič pri pošti Ljubljana 1, Iva Straus pri pošti Dol. Logatec, Jakobina Kolbe pri pošti Kočevje in poduradnik Anton Cunder pri pošti Ljubljana 1. Trajno so upokojeni: poštar Franjo Jemec pri pošti Ljubljana 1, poštar Janko Florjančič pri pošti Bled 1, poštarica Stefanija Jerše pri pošti Laško, poduradnik Josip Kolman in poduradnik Avgust Ropič pri pošti Ljubljana 1. — Umrla sta: upravnik Ivan Španjol pri pošti Trilž in sluga Anton Košir pri pošti Škofja Loka.

* **Konferenca poštne uradnikov.** V Zagrebu se je v nedeljo vršila konferenca delegatov poštne, brzojavne in telefonske uslužbenec iz Beograda, Ljubljane, Novega mesta, Sarajeva, Splita in Zagreba. Konferenca se je bavila z vprašanjem zvišanja draginskih doklad. Vsi delegati so soglašali v tem, da se mora to vprašanje nemudoma rešiti. Prevladalo je mnenje, da se mora zvišanje draginskih doklad izvesti v skladu z vladajočimi tržnimi cenami. Sprejeto so bile tozadevne resolucije.

* **Automobilski promet Skofja Loka.** Zelenikovi ustavljeni, kakor smo že poročali, je v noči od 6. do 7. oktobra v Zelenikih in v selški dolini napravila povodenj ogromno škodo, razdirala ceste in pota ter odnesla tri mostove. Avtomobilski promet med Skofjo Loko in Zeleniki je vsled tega začasno ustavljen. Pošto nosi do nadaljnjega poštne sel.

* **Reforma osnovne šole v Kočevju.** V zmisli sklepa višjega šolskega sveta sta se nemška in slovenska osnovna šola v Kočevju združili v skupno mešano šestrazredno. Učencev in učenk je v slovenskih razredih 382, v nemških pa jih je 273.

* **Računski listki »Družbe sv. Cirila in Metoda«** so že v marsikateri gostilni in kavarni vpeljani, vendar v primeri z predhodno dobo je to zelo malenkostno. Predvredno moramo omeniti, da se rabijo računski listki prav pridno v Ljubljani: v restavraciji »Slon«, »Zvezda«, na glavnem kolodvoru in hotelu »Strukelj«. So tudi še nekatere gostilne in kavarne, ki jih rabijo, vendar smo mnenja, da bi se jih dalo mnogo več razpešiti, ko bi bilo več dobre volje. Dobijo se celo gostilne, kjer se pišejo računi na listke, ki imajo reklamo židovskih trgov. Narodna zavest kje si? Ko bi naši gostilničarji, trgovci, obrtniki vpeljali v svojem obratu računski listke vsaj za one račune, ki presegajo vsoto 100 do 200 K, pa bi dobila družba za svoje narodno delo dnevo od 50.000 do 80.000 kron. Lahko bi bilo družbeno delo in betonske stebre, ki bi jih postavila C. M. družba ob mejah, ne bi postavlili ne Nemci, ne Italijani. Občinstvo prosimo: Zahtevajte vsepovsod računski listke Družbe sv. Cirila in Metoda!

* **Na pravi naslov.** Sobotna naša notica o premajhnosti skri za prehode na Bleiweisovi cesti je bila naslovljena na napaden urad. Bleiweisova cesta je namreč s prehodi vred državna. Zato je pod »Krištvom Gradbene direkcije«. Vsebinska naša notica velja torej pravemu naslovu.

* **Gasilni dom v Leki** je pod streho. Na stropu vzhaja narodne zastave. Gasilno društvo se zahvaljuje vsem dobrotnikom kakor tudi vsem gostom, ki so ga pri prireditvi »vinske trgovatve« posetili.

* **Opustitev orožniške postaje v Limbušu.** Vseled redukcije je opuščena orožniška postaja v Limbušu. Občina Bistrica je dodeljena orožniški postaji v Rušah, ostale občine tega okoliša pa orožniški postaji v Studencih.

* **Proti pijančevanju.** ki se je, žal, v preveč razpislo v naši domovini, je kamniško okrajno glavarstvo izdalo naslednji razglas: Vsakemu gostilničarju, ravno tako gostilničarju-županu, ki bi oddal napitko gostu, ki je že zavil zadosti alkohola, se pri njem upijali, se bo na podlagi ugotovitve brezpogojno odvzela gostilniška koncesija. Razgrajati in postopati, ki prihajajo iz gostilne, se bodo strogo kaznovali z zaporom, gostilničar pa z odvzetjem koncesije. Lokal, kjer se vrši pretep, se zapre in odvzame gostilničarji koncesija, ker to dokazuje, da gostilničar ni v stanu držati zahtevanega reda v svoji hiši. Policijska ura za cel okraj je določena na 9. uro zvečer. Dovoljenje za godbo in ples naj županstva kolikor mogoče omeje. Notoričnim pijančevam naj se ne oddaja pižaka.

* **V Mokronogu nimajo tobaka.** Prejeli smo: Vsi mokronožski trafikanti in okoličani so že dva dni brez vsakega duhana, cigaret in smok. Kaj poretče k temu tobačna tovarna v Ljubljani.

* **Z Zidanega mosta** nam poročajo: Ko se je v nedeljo zvečer vračal tukajšnji poštne uradnik T. okoli 11. ure domov, sta ga dva neznanca brez vzroka s palicami napadla ter ga na obeh nogah poskodovala. Orožništvo ju išče.

* **Strelne vaje v Klečah.** Triglavski pehotni polk št. 40 bo imel v dnevi od 17. do 22. oktobra strelne vaje pri Klečah. Streljalo se bo z ostrimi naboji v smeri proti Stražnemu hribu. Tiste dni bo ves dotični prostor zastražen, da se ne zgodi kakšna nesreča. Ljudje naj v kritičnih dneh ne hodijo v bližino Stražnega hriba.

* **Uradne ure pri mariborskem okrožnem sodišču.** Predsedstvo okrožnega sodišča v Mariboru objavlja, da bodo v zimski dobi, to je od 15. oktobra 1922 do 15. aprila 1923 ob delavnih urah uradno ure od 8. do 14. ure. Vložnica bo odprta od 8. do 13. ure. Uradna poslovanja ob nedeljah in praznikih ostane neizpremenjena.

* **Novi ravatelj zagrebškega magistrata.** Na svoj zadnji seji je občinski svet zagrebški imenoval za ravatelja mestnega magistrata senatorja Milivoja Hajdinjaka, ki je 28 let v mestni službi in je najstarejši mestni senator.

* **Električna centrala v Ogulinu.** Ogulinska mestna občina je sklenila, se tekom letošnjega leta pričeti z gradnjo lastne električne centrale.

* **Zaloten začetak vinske trgovatve.** Josip Mikula, poljski dninar v Andrejevi v Prekmurju, se je udeležil pri sosedu vinske trgovatve; da bi imela stvar bolj svečano lice, si je pripravil pištolo, da bi streljal; imel pa je smolo, kajti ko jo je nabasal, se je lepo vsedel na tla in položil pištolo na koleno, da bi natikal kapsli, a v tem se je petelinček sprožil in ves naboj mu je šel v levo koleno. Prepeljali so ga v bolnico v Murski Soboti.

* **Štorklja na vozu.** Neka delavka iz ljubljanske okolice se je prošlo nedeljo z vozom podala v Ljubljano v porodnišnico. A že na vozu je štorklja opravila svoje delo. Mati in otrok sta našla zavetje v bolnici.

* **Arreacija zdravnikov.** Okrožno sodišče v Bečkereku je uvedlo preiskavo proti zdravniku dr. Jovanu Kleinu, ki se je profesionalno bavil z nedovoljenimi medicinskimi operacijami pri ženskah. Dr. Klein je bil aretiran in izročen sodišču.

* **Usmrtitev dveh izdajcev.** V Leskovcu sta bila te dni obešena Ivan Kara-Janković in Spiro Sardžević iz Stipa, ki sta za časa bolgarske okupacije Srbije v svetovni vojni vstopila med bolgarske komitaše in izdala nebroj nedolžnih srbskih državljanih, ki so jih potem Bolgari pobili.

* **Tragedija umirovljenega železničarja.** Na grozen način je prostovoljno šel v smrt umirovljeni železničar Ignacij Minar. Prošlo soboto je na progi Zagorje-Sava položil glavo na tir južne železnice. Brzovlak mu je odrezal glavo in roke. Vzrok groznemu samomoru je bila velika beda, ker je Minar življal za 22. letno službovanje le neznatno milostno pokojnino. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na Savi.

* **Povodenj zahtevala dve človeški žrtvi.** Kakor smo poročali, se je nad Triljem in okolico razlila prošlo soboto velikanska ploha. Voda je prestotila bregove, napravila mnogo škode na cestah in po polju ter razrušila več mostov in jezov. Povodenj je zahtevala tudi dve človeški žrtvi. Mlad fant Jernej Strekelj iz Slapa pri Trilju je utonil v deročih valovih. Ko je z dvema tovarišema reševal jez, se je jez v sredi prelomil. Strekelj in neki Stajerc sta izgubila v valovih. V nedeljo so našli trupla utopljencev ter ju pokopali v skupen grob.

* **Avtomobilski nesreča.** V nedeljo so napravili z avtomobilom izlet v Slovenijo Zagrebčani Vladimir Novak, elektrotehnik in lastnik avtomobila, kavarniški ravatelj Vadlej, gospodična Stefa Čubeli ter finančna tajnika Viktor Kružič in I. Matič. Vračajoč se iz Bele Krajine je na nekem ovinku avtomobil zdrsnil s ceste in padel v globok prepad, na sredo pa se je pri padcu ustavil ob močnem drevesu. Vadlej je bil pri padcu lahko poškodovan. Vsi ostali pa so težko poškodovani. Prepeljali so jih v zagrebško bolnico. Avtomobila doslej ni bilo mogoče potegniti iz prepada.

* **Železniške tativne na Teznu.** V viharu noči 29. septembra so neznan storilec vlomil v neki na Teznu se nahajajoči vagon in odnesel sboj moškega in ženskega perila. Orožniki so kmalu opazili, da pelje sled v hišo posestnika Konrada Črničiča v Razvanju, odredili preiskavo in na podlagi zaplenjenega blaga aretirali hišnega posestnika in njegovega brata Ivana. Poleg ukradenega perila iz Tezna so našli orožniki tudi dve koleci, skriti v senu na hlevu. Nadaljnja preiskava pa je dognala, da sta pri tatvini udeležena tudi znana malopridneža Fr. Mandl in Konrad Lešnik.

* **Vlomilci v smola.** Včeraj dopoldne je bil v Komenskega ulici v Ljubljani aretiran 19letni Vinko Jerala ravno v trenutku, ko je hotel vlomiti v stanovanje Terezije Arlič. Jerala je velik malopridni in jako nevaren tuj lastnini. Tudi na sodnji je dobro znan.

* **Iskal je dolarje.** Poštne sluga Silvester Turjak v Zagrebu je izmikal na vsotje pisma, o katerih je domneval, da vsebujejo dolarje ali sploh bankovce. Te dni so mu prišli na sled ter ga izročili sodišču.

* **Tatvina na železnici.** V nedeljo je bil v železniškem vozu med vožnjo iz Zidanega mosta v Maribor okrađen potnik, ki spremljevalec Davorin Vugrinec iz Koprivnice za 30.000 kron. Sumljivi tatvine je neki Ljuba Milič, s katerim je bil okrađen v družbi, ki pa je med potom izginil.

HMELJ.

* **Žaliski hmeljski trg.** Poročajo nam: Hmeljska kupčija v Savinjski dolini popolnoma počiva. Vseled zboljšanja vrednosti našega denarja in radi pričakovanja še nadaljnjega dviga dinarja se kupci vzdržujejo nakupovanja. V Češkoslovaški so se pretečeni teden cene kolikor zboljšanja, vendar je vsled ponovnega zopetnega znižanja cen, kar bo pač uplivalo tudi na naše cene. Radi tega in pa radi zboljšanja dinarja je položaj tak, da je težko misliti na zboljšanje cen, prej celo na znižavanje.

* **Češkoslovaški hmeljski trg.** Iz Zateca poročajo: Vseled porasta češkoslovaške krone in padca nemške marke je mnogo nemških kupcev zapustilo Zatec. Dospelo pa je v Zatec več švedskih in tuzemskih nakupovalcev. Pretečeni teden se je kupilo precej hmelja po ceni 400 — 600 Kč za 50 kg. Prvorstno blago je doseglo tudi do 675 Kč za 50 kg. (V naši valuti bi prišlo 68 — 100 — 115 naših kron za kg po kakovosti.)

* **Nemški hmeljski trg.** (VII. in VIII. brzojavno tržno poročilo.) Nürnberg, 6. oktobra. Prodaninih 450 bal. Cene postajajo čvrstje. — Nürnberg, 7. oktobra. Prodaninih 500 bal. Živahno, posebno povpraševanje po zelenem hmelju. Cena 500 — 1000 M višje.

* **Pred znatnim znižanjem cen masti.** Kakor nam poročajo, prispe v kratkem iz Hamburga mast, ki bo prišla postavljena v Ljubljano na 86 kron za kg. Nadalje se obeta tudi precejšnje znižanje cen moki in sladkorju, ker so ponudbe vojvodinske pšenice vedno nižje in ker je vsled zboljšanja naše valute omogočen cenen uvoz ameriškega sladkorja.

* **Rezultati naše žetve.** Po podatkih komisij, ki jih je poljedelsko ministrstvo poslalo po državi v svrhu čim točnejše ugotovitve uspehov letošnje žetve, je izdalo poljedelsko ministrstvo sledečo cenitev naše žetve: pšenica 118.000 vagonov, ječmen 26.014, oves 31.394, rž 11.278 in koruze 247.763 vagonov. V teh številkah podatki pasivnih pokrajin niso zapodeni. Potreba v cel državi znaša: pšenice 108.894 vagonov, ječmena 17.455, ovasa 23.985, rži 2418, koruze 181.137 vagonov. Preostanek letošnje žetve za izvoz bi torej znašal: pšenice 14.323 vagonov, ječmena 8559, ovasa 7609 rži 8869 in koruze 66.626 vagonov. K temu pride še preostanek naše žetve, in sicer najmanj 12.800 vagonov pšenice ter 38.185 vagonov koruze. Naša država bo imela torej vsaj 150.000 vagonov žitaric za izvoz.

* **Rezultati žetve v Hrvatski in Slavoniji.** Statistični urad v Zagrebu je izdelal prve podatke o uspehih letošnje žetve v Hrvatski in Slavoniji. Po teh podatkih se je pridelalo leta 1922 (v oklepajih primera s povprečnim pridelkom 1906 do 1910) vagonov: županijska liška-hravska 1465 (2144), modruško-rečka 911 (1319), zagrebška 8045 (4005), varaždinska 1612 (1941), bjelovarska 5269 (6436), požeška 4778 (5945), virovitiška 11.511 (11.472), sremska 12.520 (18.000). Skupaj torej 41.711 (51.870) vagonov. Primanjkljaj znaša okoli 20 odst.

* **Obracun pri izplačilu dinarske protivrednosti za odvzete obiloma zaplenjene zdrave valute.** Da bi Generalna direkcija državnega računovodstva pri izplačilu protivrednosti odvzetih oziroma zaplenjenih zdravih valut, ki se vrača carinarnicam, mogla pravilno postopati, je finančni minister z odlokom D. R. št. 136.669 od 30. septembra 1922 odredil, da ima za obracun pri izplačilih protivrednosti za odvzete zdrave valute za določeno moneto služiti državni obračunski kurz. Vseled občutnih borznih sprememb v teku enega meseca in stalnosti državnega (oficielnega) kurza v teku dotičnega meseca se ima za obracun uporabiti vedno nižji kurz, to je kot ugodnejši za državno blagajno, pa naj si bo ta kurz na dan izplačila državni, ali pa srednji borzni kurz.

* **Kolki (taksne marke) po 10 in 30 dinarjev.** ki veljajo za teritorij izven Srbije in Crne gore, se vzamejo iz prometa. Ker so se med kolki od 10 in 30 dinarjev emisije, ki ima veljavnost na teritorij izven Srbije in Crne gore, pojavili falsifikati, je Generalna direkcija posrednih davkov ti dve vrsti z 16. septembrom 1922 vrela iz prometa. Vseled tega se imajo vloge, ki prihajajo po 16. septembru 1922 iz pokrajin izven Srbije in Crne gore in ki so opremljene s kolki od 10 do 80 Din omenjene emisije smatrati kot da so neveljavne in se vračajo ne-rešene strankam.

* **Končana pogajanja za dobavo vagonov.** Pogajanja z zastopniki velikih nemških tvrdk za dobavo vagonov so se te dni končala z uspehom. Vagoni se imajo suksesivno dobavljati prihodnjega leta od maja do septembra.

* **Anglč o važnosti produkcije češpelj v naši državi.** V »The European Commercial« piše neki Anglč, ki je bival dalje časa v naši državi, o produkciji češpelj sledeče: Po žitu je najvažnejši pri delek v Jugoslaviji češpelja. V produkciji češpelj zavzema Jugoslavija prvo mesto v Evropi. Skupno pridelajo Francija in Zedinjene države 240.000 ton češpelj letno, dočim 600.000 ton. Od celotne produkcije se jih porabi iz izvozi 2 petini. Nekaj let se poslužujejo domači proizvajalci modernejših metod sušenja, pripravljanja in pakovanja v malih škatljah. Ker je jugoslovanska češpelja znatno manjša,

nego kalifornijska, je slajša, pa je zaradi tega rajše kupujejo po svetu. Trgovina s češpeljami je velika pomoč za državo, in kadar bo prevoz lažji, bo to važen faktor za ekonomski razvoj Jugoslavije.

* **Likvidacija ošleške banke.** Banka Lang i Svedenski v Osičku je stopila v likvidacijo. Vse aktive in pasive bo prevzela nova banka Svedenski i drugovi, dočim osnuje g. Lang novo banko pod imenom Banka Griča Lang.

* **Naša trgovina s Švico.** Lanako leto je (direktno ab ekskludirano) uvozila Švica iz naše države 450.000 q, 1799 komadov in 16 hl blaga v skupni vrednosti 46.682.631 frankov. V letu 1920 je znašala vrednost našega izvoza v Švico 24.908.344 frankov, torej za 21.774.287 frankov manj. Svcarski izvoz v Jugoslavijo je znašal leta 1921 4414 q in 14.948 komadov v skupni vrednosti 5.491.357 frankov proti 8.335.749 frankom v letu 1920.

* **Dobava strojnega olja, bencina, petroleja itd.** Odelenje za mornarico v Zemunu razpisuje na dan 14. t. m. ob 11. uri dopoldne ofertaino licitacijo glede dobave strojnega olja, bencina, loja, konzistentne masti, plinovnega olja, žepne kislone, petroleja ter krp in volne za čiščenje. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

* **Češkoslovaško-italijanska gospodarska konferenca v Trstu.** Iz Benetk poročajo, da se je na sestanku dr. Beneš-Schanzer sklenilo sklicati prihodnji mesec v Trst konferenco, na kateri se bodo reševali gospodarski problemi, ki se tičejo Češkoslovaške in tržaškega pristanišča.

* **Povišanje železniških tarif v Bolgarski.** 8. 1. oktobrom so se povišale v Bolgarski železniške tarife za 30 odstotkov.

* **Cenitev žetve v Nemčiji.** Iz Berlina poročajo: Statistični državni urad je objavil tve cenitev žetve v Nemčiji v početku avgusta. Iz te cenitve je razvidno, da je uspeh letošnje žetve v primeri z lanskim izredno slab. Ozmame pšenice se je po treh cenitvi pridelalo le 16.271.574 metrskih stotov, dočim se je lani po cenitvi v novembru pridelalo 26.239.370 metrskih stotov. Ravno tako so nazadovale ostale žitanice.

* **Ugodna letina krompirja v Nemčiji.** Po podatkih prehrambenega odbora državnega gospodarskega sveta se bo pridelalo letos krompirja okoli 34 milijonov ton, to je za 8 milijonov ton več nego lani.

* **Obtok bankovcev v Angliji** se je po izkazu Angleške banke z dne 5. oktobra povečal za 743.000 na 123.200.000 funtov sterlingov.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.0635 — 0.0685, Berlin 1.90 — 2.20, Budimpešta 2.40 — 2.70, Bukarešt 41 — 43, Milan 267 — 271, London 275.50 — 280.50, Newyork 62.50 — 63.50, Pariz 471.50 — 476.50, Praga 219.50 — 222.50, Sofija 40, Svica 1172 — 1182, Varšava 0.83 — 0.93, valute: dolar 61 — 62, avstr. krone 0.082 — 0.085, levi 38, češke krone 218, funti 270.50 — 275.50, franki 465.50 — 475.50, madžarske krone 2.40 — 2.70, marke 1.90 leji 40 — 42, švic. franki 1162 — 1172, lire 263 — 267.

Trg. obrtna banka 60 — 62, Brodska banka 62.50 — 65, Hrvatska eskomptna banka 160 — 170, Jugoslovanska banka 98.50 — 100, Ljubljanska kreditna banka 200, Slavenska banka 100 — 110, Prašteditna 1050 — 1060, Rečka pučka banka 88 — 90, Slovenska eskomptna banka 176.25, Srpska banka 149 — 150, Eksploatacija drva 118 — 122, Dubroviška parob. družba 1225, Goranin 125, Narodna šumska industrija 92.50, Našička industrija drva 105 — 110, Gutman 300 — 305, Slavonija 102.50 — 110, Ljubljanske strojne tovarne 150, Trbov. premog. družba 275.

Beograd, devize: London 279, Curih 1185, Pariz 481, Newyork 63, Milan 272, Praga 225, Atene 174, Bukarešt 39.70, Sofija 42, Berlin 2.09, Dunaj 0.0856, Budimpešta 2.54.

Praga: Berlin 0.82 — 1.02, Curih 543.50 — 546.50, Milan 124.75 — 126.25, Pariz 218.25 — 219.75, London 126 — 127.50, Newyork 28.90 — 29.30, Beograd 43 — 43.50, Sofija 18.30 — 18.70, Dunaj 0.03 — 0.04, Varšava 0.21 — 0.31, Budimpešta 1.04 — 1.14, dolarji 28.70 — 29.10, dinari 42.50 — 43.

Curih: Berlin 0.175, Newyork 534.75, London 23.63, Pariz 40.37, Milan 27.72, Praga 13.20, Budimpešta 0.21, Zagreb 2.025, Sofija 3.40, Varšava 0.055, Dunaj 0.06625, avstr. žig. krone 0.00875.

Berlin: Italija 12.634.15 — 12.665.85, London 13.083.60 — 13.116.40, Newyork 296.628 — 297.372, Pariz 22.372 — 22.428, Svica 55.530.50 — 55.669.50, Dunaj 3.68 — 3.72, Praga 10.187.25 — 10.212.75, Budimpešta 120.84 — 121.16.

Odgovorni urednik F. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Prodaj

vsele opustitve specerijske trgovine vse specerijsko blago s inventarjem vred po zelo nizki ceni. Naslov v upravi »Jutra« pod šifro „100.000“. (Znamka.)

Ljubezen na počitnicah

Roman.

Zopet se je Tuski stisnilo srce. Pred kratkim je ljubeznjivost Markowske hipno udušila v njej ves gnjev. Ko pa je videla Poržičkega odhajati s to ženo, je oživila iznova v njej vsa bol.

Poslovili so se ... Slišala je v veži kratak pogovor. Vrata so zahreščala, zdrdrala je kočija in nato vse tiho.

Soba, malo poprej vsa vesela in živahna, je bila sedaj prazna in zapuščena. Pogled na Pito je Tuski le še večal bolelost. Odslej jo bo ta sladki obrazek vedno spominjal one Ane — njune hčerke, njunega otroka, porojenega v tako silni ljubezni, kot ni nič silnejšega v življenju.

Bridkost, ki je vznikla iz tega, je bila tolika, da Tuska ni mogla ostati mirno v sobi. Z izgovorom, da pokliče gospodinjjo, je odprla vrata in zbežala v vežo.

«Ničesar nimam!» je tožila Tuska sama pri sebi — «ničesar, ne moža, ne hčerke, ne ...»

Ni končala, saj ni vedela, zakaj nima vsega tega. Občutila je samo nepopisno praznino, v kateri bo morala živeti vse svoje življenje ... Oprla se je ob steno, solze so lile po njenem licu. Ni jim branila, tiho je ihtela, da bi je Pita ne slišala.

Naenkrat se je v veži nekaj zganilo, in dve topli, ljubkujoči roki sta jo priželi k sebi.

«Kaj ... kaj je to?»

«Si si mogla razlagati, odkod se je vzel tako nagloma. Čutila je samo, da je »on«, da jo pritiska k sebi, da se mora zateči k njemu, se razjokati, odpohiti ...»

Naslonila je glavo na njegove prsi in plakala ...

V temo so padle besede:

«Nikar ne jokaj, mucka!»

Kakor odmev so donela v njej te besede. Spomnila se je hotela v Krakovu, v sosednji sobi plakajoče in tožeče žene, ki je gospodovalno zahtevala od nje, naj se vede dostojno.

«Nikar ne jokaj, mucka!»

Miri jo z istimi besedami! Isti repertoar ... Toda bila je tako izmučena, da je sama pred seboj poizkušala zamolčati to ponižujoče odkritje.

Medtem je cela ploha poljubov posušila solze v njenih očeh, a glas Poržičkega je ponavljal: «Nikar ne jokaj, mucka!»

Ti poljubi niso bili žareči, nego nežni, božajoči, kakor dotik ptičjih kril ali svežih rožnih listkov. Poržički je uganil z divnim instinktom, da bi mogel z divjo pohotnostjo le pregnati to ženo, ki brččas še ni doživela strastnega izbruha. Zato je rahlo in nežno iskal njene ljubezni in jo je na ta način ukrotil. Ni mu branila objokanih oči, ali branila bi mu gotovo svoja usta. A celo to ljubkanje oči ne sme trajati predolgo, da se zopet ne zbudi v njej odpor, in vse bi bilo pokvarjeno. Zato jej je samo še lahko gladil lase, kakor bi storil z malim, jokajočim otrokom.

Tudi je bil sam v zadregi zaradi tolikega preobčila čustva.

«Slabo se začenja!» si je dejal, a se je hkratu čutil ponosnega in srečnega. «Moja je!» mu je šinilo skozi glavo. Ampak to ni bila misel nadutega Don Juana, kajti Poržički ni spadal v vrsto Don Juanov. Nasprotno, sovražil je ta tip. Veselil se je, ako je vzbudil lepo, globoko čustvo, ki je odmevalo tudi v njegovem srcu.

Tuska ni razglabljala, temveč se je vdajala trenutku. Zavedala se je samo, da jo Poržički tolaži, ljubi, in njena duša si je opomogla, kakor po osvežujočem dežju cvetje na trati. Vendar je bila ona prva, ki se je iztreznila. Spomnila se je, da bi mogla vsak hip priti Pita iz sobe ali gospodinja z dvorišča. Osvobodila se je torej objema Poržičkega in je krenila v svojo sobo.

«Takoj pridem tja,» jej je rekel Poržički.

Pita je pospravljala mizo.

«Pusti prt in prtičke,» jej je rekla mati, ne da bi jo pogledala. «Gospod Poržički bo nocoj z nama večerjal.»

Deklica ni odgovorila niti besede. Avtomatično je zopet pogrnila mizo. Njen obrazek pa se je stemnil, kakor da jo je v srcu nekaj zabolelo.

V svoji sobi je Poržički pisal svoji materi:

«... Bodi popolnoma mirna, dobra moja mamica; nič zlega se ne bo zgodilo in Tvoje Pite ne doleti nikaka krivica ...»

XXIX.

Ko je Tuska izpregovorila poslednje besede svoje vloge, se je šele zavedla. Zastor je padel, vzkliki priznanja

so zadoneli. Malo nato se je zastor zopet dvignil. Poržički je peljal Tusko na oder in oba sta se klanjala občinstvu. Lepa Tuskina pojava v črni baržunasti obleki se je jako učinkovito odražala od temnega ozadja. Snežnobeli tilnik, v visoko frizuro počesani zlati lasje in s pomočjo Snapsje strokovnjaško našminkani obraz so vzbujali splošno odobravanje.

Iz orkestra so izročili Tuski velik, pester šopek, a takoj nato Poržičkemu ogromen lorvorjev venec s trakovi. Oba sta z nasmehom vzela cvetje in sta se prijazno naklanjala občinstvu, ki je deloma ploskalo, deloma z zanimanjem zrla na Tusko.

V prvi vrsti je sedela Pita, oblečena v belo. Z njo je bilo videti vso obitelj Warchlakowskih: mama v črni voalni obleki, hčere v belem na modrem ozadju in papa Warchlakowski, gospod svetnik, ki se je bil zjutraj pripeljal. Gledal je na ljudi od zgoraj, s pogledom posestnika, ki kadarkoli se mu ljubi, lahko poviša stanarino ali pošlje svojim najemnikom odpoved. Razun tega je bil mestni svetovalec in je torej predstavljal »osebnost«. Brez te osebnosti ni mogel biti potrjen mestni proračun. Bil je soliden mož in je živel s svojo ženo v vzornem zakoncu. Gospod občinski svetnik Warchlakowski je imel torej dovolj vzroka, napihovati se.

Končno je padel zastor.

«Dobro se je vse izvršilo,» je rekel Poržički Tuski.

Vesela je bila, da ga je videla pred seboj zopet takega kakor običajno. Od trenutka, ko se je začela predsta-

va, je bil namreč kakor izpremenjen. Izginila je njegova veselost in brezskrbnost, in polotila se ga je velika nervoznost. Ko se je dvigal zastor, je dejal Tuski razdraženo:

«Sedaj pa le glejte, da se potrudite, drugače sem jaz kompromitiran.»

Tuska se ni mogla načuditi. Z nalepljeno brado in šminko se je izpremenil tudi značaj tega človeka.

Snapsja je tiho pošepetala Tuski:

«Namignite mu diskretno, da je tudi zanj pripravljen venec?»

«Zakaj pa mu vi tega ne poveste?»

Nenavadno nežen nasmeh je zaigral okoli Snapsjinih ust.

«Ne ... ne ... povejte mu vi, gospa!»

«Dobro!» ...

Ko je slišal Poržički o vencu, se mu je takoj povrnil humor.

Med Tusko in Snapsjo je vladalo najlepše soglasje. Že na skušnjah sta se spoznali pogloblje. Snapsja se je z naj-večjim zanimanjem zavzela za »diletantko«. Ponudila je celo Tuski svojo žametno toaleto, z delikatnim izgovorom, da »dame pač ne jemljejo svojih dragocenih oblek s seboj na potovanja«.

Ona kot igralka pa mora biti vedno pripravljena za kako predstavo. Za zabavo, ki je imela biti po predstavi, pa si je dala Tuska prekrčiti eno izmed svojih oblek. Pita je bila oblečena v bel mežlan in je bila prava podoba angela. Denar, ki ga je poslal Zebrowski, je vidno potekal; toda Tuska je na vsak način hotela paradržati na balu, četudi bi morala zastaviti svojo zlato verižico.

(Dalje prihodnjik.)

Objave

* Mestno tržno nadzornišvo v Ljubljani vsled snajenja pisarniških prostorov v sredo, dne 11. oktobra ne uraduje.

* Kolo jugoslovenskih sester ima v četrtek, 12. oktobra, ob 4. uri popoldne valžno sejo, zato prosí, da se je odbornice zanesljivo udeležijo.

* Cevljarska zadruga za Ljubljano in okoličnjo naznanja, da se vrši v nedeljo to 1921. v prostorih restavracije gospe Mrak, Rimska cesta 4. Začetek točno ob 9. uri popoldne, ako pa ob deveti uri ne bo sklepčen, se vrši v istih prostorih ob 10. uri ob vsakem številu članov. Vsled važnosti dnevnega reda in cenika se prosí g. člane, da se ga sigurno udeležijo. — Odbor.

* Izgubila se je v Ljubljani od Dalmatinove ulice do hotela »Union« siva glazirana rokavica. Najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi v hotelu »Union«, sobarici v drugem nadstropju.

* Reven akademik je izgubil v nedeljo 8. t. m., zvečer na potu izpod Rožnika v Ljubljano listino z denarjem in drugimi važnimi listinami. Pošten najditelj je naprošen, naj jo odda pri portirju univerze.

* Najdene stvari. Učenci I. mestne deške osnovne šole v Ljubljani so našli zadnji čas te-le stvari: naočnik (ščipalnik) pred cerkvijo Srca Jezusovega. — Tokbakiro z letnico 1876 pred učiteljskim na Resljevi cesti. — Ženska ročna torbica pred južnim kolodvorom. V njej se nahajajo nekoliko drobiža, par poštinih prejemnic stanovanjskega fonda in legitimacija za prosto vožnjo iz Ljubljane do Dunaja. Vse te najdene stvari se dobe pri vodstvu deške šole na Ledin.

* Cirkus »Drina« v Ljubljani v jahalnici na Bleiweisovi cesti. Današnji spored: I. Revanžna borba na prošnjo g. A. Semiča (Dalmacija), ki ne prizna svojega poraza. A. Semič contra Tom Sayer (zamorec). — II. par: De Marco Petri contra Don Rozano. — III. Amerikanski Ketch in Ketch. Živko Stokić contra A. Popovič. Angleški boks Sturman contra Efendi.

Kontoristinja

prvovrstna moč, se sprejme takoj kot tajnica v večje trgovsko podjetje. Vešča mora biti perfektno slovenščine in nemščine, stenografije in stroje-pisja; v pošteve pridejo samo prvovrstne moči, katerih ponudbe je nasloviti na upravnništvo »Jutra« pod šifro »Bodočnost«. 3499

Tvrda Rado Polak v Ormožu sprejme takoj

trg. sotrudnika

mešane stroke. Prednost imajo rojaki Prleki. 3503

Stanovanje

štiri do pet sob s pritliklinami v novi hiši ali vili se išče za takoj ali prihodnje leto. Najemnina se plača na željo za par let vnaprej. Ponudbe pod »Elegantno stanovanje« na upravo »Jutra«. 3501

Pozor!

Domače platno

močno, trpežno blago, za rjuhe in komate razpošilja od 10 m naprej po ugodnih cenah (100 K meter) tvrdka Jos. Hartmana nasl. V. Šbil, Velike Lašče. 3481

Vremensko poročilo

Ljubljana, 10. oktobra 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	759.3	9.0	sev. zap.	dež	45.5
Ljubljana	14.	762.0	9.5	brezvetra	—	—
Ljubljana	21.	762.9	9.7	sev. vzh.	oblačno	—
Zagreb	7.	754.9	10.0	jug. vzh.	dež	6.0
Beograd	7.	760.8	8.0	jug. zap.	oblačno	6.0
Dunaj	7.	763.4	6.0	sev. zap.	dež	4.0
Praga	7.	765.2	4.0	sev. vzh.	več obl.	—
Inomost	7.	761.0	6.0	brezvetra	oblačno	1.0

V Ljubljani barometer višji, temperatura nizka. Sonce vzhaja ob 6.11, zahaja ob 17.22

Mali oglasi

staneje do 20 besedi 1 Din, 3—, vsakih naslednjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačovanja, naprednice do 20 besedi 5 Din, vsakih naslednjih 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znemkah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znemka za odgovor.

Službe

Drž. računski uradnik

išče delo za popoldanske ure. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »1894«. 3495

Upravitelj

z večjo prakso za samostalno vodstvo v rezanju in vodstvo razrezovanja trdega in mehkega lesa, drveta in gozdne manipulacije, več postavljaj našinerije in gradnji žag, neoženjen, govori hrvaški in nemški, išče službo upravitelja žag. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod »Upravitelj«. 3470

Stanovanja

Ena do dve sobi,

prazni ali meblirani (z dvema posteljama), tudi na periferiji, se išče. Ponudbe pod »Čehoslovacija« na upravo »Jutra«. 3407

Prodaja

Prodaja gramofon,

največjega sistema s 150 raznovrstnimi ploščami. Naslov pove uprava »Jutra«. 3457

Nepremičnine

Kono. prometna pisarna

»UNIVERZAL« v Mariboru, Aleksandrova cesta 28 prodaja:

Graščino na Hrvaškem, več hiš in vil v Mariboru, Celju, Brežicah, Ptuj in Ljubljani ter Gradcu s prostimi stanovanji za kupca; malo vinogradno posetstvo, 7 oralov, 480.000 kron, 6 oralov nji v gozd brez hiše, 270.000 kron; več posestev v bližini Maribora; kupi: veliko gozdno posetstvo, velik objekt, pripraven za tovarno, večji hotel, go-

stilno ali kavarno v Mariboru; išče:

lokale, primerne za pisarno v Mariboru; družabnike za dobroduša industrijska podjetja; preskrbuje: posojila vsake vrste.

Razno

Miss Farler 3502 interviews pupils wishing to take English lessons at Dunajska cesta 25. from 11 till 12 Mondays and Thursdays.

Učiteljica francoščine ima nekaj prostih ur dopoldan od 10. do 12. Zalaška cesta 14 (pri g. Hribar). 3504

Otroka, 3488 šest mesecev starega zakonsko deklco, se odda h kaki dobri rodbini na deželi v rejo. Plača po dogovoru. Ponudbe je nasloviti na upravo »Jutra« pod šifro »Otrok«.

Suhe gobe in kumano kupuje 3478

Saver & Komp., Ljubljana Wolfova ulica 12.

Sukno

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri 84/II

A. & E. Skaberné Ljubljana Mestni trg 10

Priporočajte »Jutro!«

BLUZE

spodnja krila, predpasniki, stezniki

najceneje pri

A. Šinkovic nasl.

K. SOSS 43/IV

Ljubljana, Mestni trg 19.

FRAN RAVNIKAR

Ljubljana, Linhartova ulica 25.

Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Telefon št. 415. Poštni čekovni zavod št. 11.428.

Parna in električna gonilna sila.

Prevzamem po danih, kakor tudi lastnih načrtih v različnih stavbenih slogih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil, gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole, opekovna ostrešja, balkone, vrtno utice, verande ter razna druga vrtna arhitektonična dela. Stopnja, dekorativne strope, dekorativne stenske opaže, vrata, okna itd. Izdelovanje in polaganje ladijskega poda. Za razne industrijske stavbe, dvorane in razstavne zgradbe opozarjam po mojem sistemu zgrajene mrežaste nosilnice za večje razpetine od 12 do 40 m. 69

Naznanilo.

3498

Kraljeva dvorna špedicija „ORIENT“ d. d. je otvorila na Jesenicah in Rakeku

== lastno podružnico ==

ki obavlja vse v špedicijsko in carinsko-posredniško stroko spadajoče posle.

Podružnici se bavita predvsem z izvozom in uvozom v Nemčijo, Francijo in Italijo ter dajeta vsa tozadevna pojasnila brezplačno.

Priporočamo vsem izvoznikom, da se poslužujejo naših novoustanovljenih podružnic, kateri bosta njima poverjene transporte obavljali točno in kulantno.

Z odličnim spoštovanjem

„ORIENT“, medn. trgovsko - špedicijska in skladiščna d. d.

Knjigovodja in bilancist

popolnoma samostojna moč, več ameriškega knjigovodstva, se išče za cinkarno Celje. Nastop službe takoj. 3497

„Jutrovi“ romani:

Frank Heller: »Prigode gospoda Collina«

Frank Heller: »Blagajna velikega vojvode«

Claude Farrère: »Gusarji«

se dobe v »Jutrovi« upravi, Ljubljana, Prešernova ulica 54

G. Burkhardt: »Hči papeža«

izide te dni v ponatisu!

Gabriela Zapolska: »Ljubezen na počitnicah« sedaj izhaja in se povsod čita!

Naprodaj!

Naprodaj!

2 luksus-avta

z avtotakso, firme Benz, s prvovrstno pnevmatiko, večjo množino avtogumijev in zračnic, avtogaraga in

2 električna glasovirja

3500

proda po izredno nizki ceni

Slavoljub Schmidt, Čakovec, Novakova ul. 10.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice

Podjetje za prevažanje blaga: južne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zacinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzjav: Ranzinger.

Interurban telefon 60.